

Diplomová práce Bc. Lucie Křížové: Komplexita sociální identity ve vztahu k self-efficacy: analýza významu hierarchie ve firemním prostředí

Oponentský posudek: Kateřina Machovcová, Ph.D.

Hodnocená práce se zabývá zajímavým tématem, kde se snaží originálně propojit teorie sociální identity s výzkumem v oblasti self-efficacy a toto konceptuální propojení aplikovat v oblasti fungování týmů v zaměstnání. Po prostudování práce a průzkumu dostupné literatury k danému tématu, se však domnívám, že se pravděpodobně jednalo o až příliš ambiciózní projekt, který by svou originalitou spíše svědčil práci dizertační. Pro někoho méně zkušeného je velmi složité zpracovávat téma, kde musí propojovat zdroje z odlišných sfér a nemůže navazovat již existující studie aplikující obdobnou metodologii v jiném terénu. A navíc práce má silnou ambici nejen v novátorském teoretickém přístupu, chce zároveň uspět i v aplikované rovině. To se jeví jako metodologicky problematické v zásadě v jedné studii realizovat základní i aplikovaný výzkum – klade to nepřiměřené nároky na autorku studie.

Nicméně je bohužel nutné konstatovat, že v bezesporu náročném záměru DP studentka selhává i v krocích, které lze na magisterské úrovni požadovat. V této rovině kritiky mířím na nezvládnutou práci se zdroji a to ve více rovinách. Autorka nevěnuje příliš pozornosti tomu, jak poznání v oblasti zvolených konceptů bylo doposud dosahováno, části textu působí jednoduše tak jako kdyby jeden autor měl nějaký nápad a jiný autor zase jiný nápad, ale není zatím vidět empirickou práci – jaké otázky si kladli, jak postupovali, jaké přesně jsou výsledky jejich výzkumů, jaké limity – proč a v jaké oblasti je vhodné navázat. Z toho potom vyplývá určitá vágnost a obecnost celé teoretické části, což znamená problematickou výchozí pozici pro realizaci výzkumu. Na to se váže další problém, a to je fakt, že autorka téměř nepracuje s aktuálními empirickými zdroji. V celé práci jsou využity 3 zdroje z posledních 10 let, což osobně považuji za zcela nevyhovující s ohledem na to, že zvolené koncepty, na které navazuje, jsou v současnosti předmětem řady výzkumů. Tento problém se potom dále manifestuje i v absenci strukturované diskuse odkazující na relevantní výzkumy. Povrchní práci se zdroji dále dokládají formální chyby při uvádění zdrojů, nacházím celou řadu odstavců zcela bez uvedení zdroje, včetně celého úvodu k práci, kde by naopak měly být představeny klíčové texty tvořící východiska práce. V práci je také poměrně hodně různých překlepů, gramatických chyb a drobných různých nepřesností či nepochopení (např. *Greek letter organizations* nejsou řecké organizace amerických univerzit, ale tzv. sororities/fraternities, teda doslova studentská sesterstva a bratrstva, která si do názvu dávají kombinace řeckých písmen a tvoří významný prvek spolkové činnosti v rámci amerických kampusů). V teoretické části pak zcela absentuje jakákoliv kapitola, která by se věnovala aplikaci konceptů sociální identity a self-efficacy přímo v oblasti pracovišť a fungování týmů v zaměstnání – teoretická část práce zřejmě chybně končí nedokončenou větou „To je v kontextu firemního prostředí...“. Závěrem teoretické části nejsou konkrétně formulovaná východiska směřující k identifikaci tzv. „research gap“ a na konci textu tak zůstávají otazníky nad tím, co a proč tedy bude zkoumáno v části praktické a proč byly zvoleny výzkumné cíle, tak jak je následně studentka nastiňuje.

Empirická část práce začíná stručně uvedenými cíli práce, opět bez uvedení zdrojů, tedy není zřejmé na co autorka a proč navazuje. Nicméně formulované hypotézy jsou srozumitelné. Rezervu vnímám v reflexi vlastního zapojení do výzkumu, resp. vztahu k zkoumané organizaci – autorka píše, že to nemělo žádný vliv, ale to není reálně možné. Pochopitelně nejde jen o to, jak autorka zmiňuje, že nevstupovala do jakékoliv manipulace s daty, ale jejího vlivu na výzkum patří i to, jak celý design ovlivnila svými předchozími znalostmi – např. status zaměstnaneckých skupin definovala na základě zkušeností. Tím ale poměrně radikálně vstoupila do toho, co a jak je zkoumáno a to patří do součásti

reflexe role výzkumnice. Dále jsou popsány zvolené metody výzkumu, nejprve nástroj OSIO. Tento nástroj je popsán relativně podrobně, minimálně část textu by spíše spadala do teoretické části (nebo případně i do diskuse). Poněkud problematické je, že autoři OSIO škály nevycházejí z teorie sociální identity, pouze konstatují, že je to konceptuálně podobný přístup (s. 354 v původní textu, resp. s. 31 předložené diplomové práce – uvedený odstavec není autorkou označen jako přímá citace, ačkoliv se jedná o doslovný překlad). Zde tedy zcela absentuje podrobnější vyjasnění toho, proč byl zvolen tento nástroj a ne postup, který by vycházel přímo z teorie sociální identity, která je prezentována jako klíčová v teoretické části. Představení zvolené škály pro oblast sebeúčinnosti je srozumitelné a adekvátní. V popisu souboru chybí některé informace, například, proč nebyly osloveny obě kompletní populace, ale jen část skupiny FO. Dále autorka nezdůvodňuje, proč se rozhodla zacílit pouze na české zaměstnance firmy.

Provedené statistické analýzy se jeví jako srozumitelné a dostatečně popsané. Prezentace výsledků je z mého pohledu hůře čitelná, ztrácí se v tom jasná nitka klíčové argumentace, dodržování vnitřní koheze práce například v tom v jakém pořadí jsou témata předkládána. Opět vnímám problematické zdrojování – občas se objeví zdroje v náznaku diskuse, další části zůstanou zcela bez vazby na jiné výzkumy. Cení si toho, že autorka zařadila část shrnutí, pravděpodobně by bylo ještě vhodné toto navázat rovnou na předložené hypotézy (a třeba využít přehlednou tabulku) a pak následně prezentovat nové postřehy z analýzy. Osobně bych i zvážila změnu v tom, v jakém pořadí jsou informace prezentovány – např. diskuse o smysluplnosti rozdělení na FO a BO je v samém závěru, ačkoliv je to klíčové východisko a dávalo by smysl zařadit to hned na úvod prezentace dat a doložit, že tento krok rozdělení do dvou skupin se jeví jako smysluplný. Velmi pozitivně hodnotím snahu studentky o interpretaci dat. Bohužel se zde, analogicky jako v teoretické části, objevuje vágní odkazování, v tomto případě i ve vztahu ke konkrétním výsledkům vlastního výzkumu. Dozvídáme se tedy nějaký obecný závěr, ale ne už na základě konkrétně jakých výsledků k tomu autorka došla (zde by dávalo smysl například odkazovat i napříč textem – právě třeba na vložené tabulky atp.). Jak jsem zmínila výše, diskuse absentuje (kromě náznaků v prezentaci výsledků), sekce diskuse obsahuje pouze limity výzkumu. Diskutování omezení dané studie lze vnímat opět spíše jako silnou stránku, je vidět, že autorka se opravdu snaží nad výzkumem zamyslet a předkládá řadu podnětů. Závěr je bohužel opět poměrně vágní, opisný, nepůsobí přesvědčivě a význam studie tak poněkud zaniká.

Závěrem bych chtěla konstatovat, že se dle mého pohledu jedná o ambiciózní a novátorský projekt, který spíše přesahuje nároky magisterské práce, v tom měla studentka velmi ztíženou roli. Studentka neproказuje dostatečné kompetence v systematické práci se zdroji a formálními náležitostmi prezentace odborného textu. Studentka s výhradami proказuje dostatečné znalosti v oblasti metodologie a zpracování kvantitativních dat. Studentka proказuje dobrý cit pro zvolenou problematiku, všímavost v terénu, ale v tuto chvíli má ještě rozsáhlé rezervy v schopnosti precizně toto provázat s vlastními výzkumnými zjištěními i s dosavadními zjištěními z jiných výzkumů. S ohledem na nedokončenou teoretickou část, vysoké množství chyb a překlepů, absenci zdrojů na řadě míst a s podezřením na minimálně jeden de facto plagiovaný odstavec (doslovný překlad vět z citovaného článku) se přikláním k tomu, že práce nesplnila požadavky kladené na magisterskou práci v oboru psychologie a **práci nedoporučuji k obhajobě.**

V Praze 8.1.2024